

אָהָרָן. נַחְתוּ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי, וּנְשָׁקוּהוּ. אַזְדְּוּוּגוּ כַּחֲדָא כָּל הַהוּא אֹרְחָא, קָרָא רַבִּי חֲזִיָּא עָלְיֵיהוּ, (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוּן הַיּוֹם.

יָרְדוּ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. הִתְחַבְּרוּ יַחַד כָּל אוֹתָהּ הַדְרָךְ. קָרָא עָלְיֵיהֶם רַבִּי חֲזִיָּא, (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוּן הַיּוֹם.

נִגְעַ צְרַעַת פִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַפֶּהָן. (ויקרא יג) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַאי נִגְעַ, כָּל גְּוֹוִינִין דִּילֵיהּ אֲתַעְרוּ בֵּהוּ חֲבַרְיָא, וְכַהֲנָא הוּוּ יָדַע בֵּהוּ לְדַכְיָא וּלְמַסְאַבָּא, הוּוּ יָדַע, אֵינוֹן דִּהוּוּ יְסוּרִין דִּרְחִימוּתָא, אוֹ אֵינוֹן דְּאַשְׁתַּכְּחוּ בְּמֵאן דְּמָאִיס בֵּיהּ מְאָרִיָּה וְרַחֲמִיק בֵּיהּ, דְּהָא לְפּוּם אֲרַחוּי דִּבְרַ נְשׁ גְּרִים נִגְעַ בְּעַלְמָא.

נִגְעַ צְרַעַת פִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַפֶּהָן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַנִּגְעַ הַזֶּה בְּכָל הַגּוֹוִינִים שְׁלוֹ הַתְּעוּרָרוּ הַחֲבָרִים, וְהַפֶּהָן הִיָּה יוֹדַע בְּהֶם לְטַהַר וּלְטַמֵּא, הִיָּה יוֹדַע אוֹתָם שֶׁהֵיוּ יְסוּרִים שֶׁל אֲהָבָה, אוֹ אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאוּ בְּמִי שֶׁמָּאִס בּוֹ רַבּוֹנוֹ וְהִרְחִיק אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי לְפִי דְרַכִּי הַאִישׁ גּוֹרֵם נִגְעַ בְּעוֹלָם.

בְּתוּב (תהלים קמא) אַל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע לְהַתְּעוֹלֵל עֲלִילוֹת בְּרָשָׁע, מִכָּאֵן תִּגְיַנֵּן בְּאַרְחָא דִּבְרַ נְשׁ בְּעִי לְמִיָּהָךְ בַּהּ מְדַבְּרִין לֵיהּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַאי קָרָא קְשִׁיא, וְכִי קָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲסֻטִּי לֵיהּ לְבַר נְשׁ לְמַהָךְ בְּאַרְחַ חֲטָאָה, וּלְמַעַבַּד עוֹבְדִין בִּישִׁין, אִי הָכִי לֵית דִּינָא בְּעַלְמָא דָּא, וְלֹא בְּעַלְמָא דְאַתִּי, וְאוֹרִיָּיתָא לֹא אֲתַתְּקַנַּת, דְּכַתִּיב בַּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע.

בְּתוּב (תהלים קמא) אַל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע לְהַתְּעוֹלֵל עֲלִילוֹת בְּרָשָׁע. מִכָּאֵן שְׁנִינוּ, בְּדַרְךְ שְׁבַה רוּצָה אָדָם לְלַכְתָּ, בַּהּ מְנַהֲיָגִים אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַפְּסוּק הַזֶּה קֶשֶׁה, וְכִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַטֵּה אֶת הָאָדָם לְלַכְתָּ בְּדַרְךְ שֶׁל חֲטָא וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים רָעִים? אִם כֵּן, אֵינִן דִּין בְּזַה הַעוֹלָם וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַתּוֹרָה לֹא מְתַקְּנַת, שְׁכַתּוּב בַּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע!

אַלְיָא דְּוֹד אַזְהַר לְלַבִּיָּהּ, לְדַבְּרָא לֵיהּ בְּאוֹרַח קְשׁוּט, פְּמָה דְאַתְּ אָמַר (דברים ד) וְהִשְׁבוֹתָ אֶל לְבַבְךָ. מָאִי וְהִשְׁבוֹתָ. אֶלֹא זְמַנָּא חַד, וְתַרְיִין, וְתַלַּת, לְאַהֲדָרָא לְקַבְּלֵיהּ, וּלְדַבְּרָא, וְלְאַזְהָרָא לֵיהּ. וְהָכִי קָאָמַר לֵיהּ, אַל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע, לְלַבִּיָּהּ קָאָמַר דְּוֹד (בלומד) אַל תֵּט לְפּוּם אוֹרְחוּי דִּבְרַ נְשׁ (נ"א וְהָכִי קָאָמַר לֵיהּ, לְבִי, אַל תֵּט לְדַבֵּר רַע דְּהָא דְּכַר) רַע גְּרִים נִגְעַ בְּעַלְמָא, וְדִינָא שְׂרִיא בְּעַלְמָא, וְהֵינּוּ נִגְעַ צְרַעַת.

אַלְיָא דְּוֹד הַזֶּהִיר אֶת לְבוֹ הַנְּהִיגוּ בְּדַרְךְ אֲמַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד) וְהִשְׁבוֹתָ אֶל לְבַבְךָ. מַה זֶה וְהִשְׁבוֹתָ? אֶלֹא פַעַם אַחַת וּפַעַמִּים וְשִׁלֵּשׁ לַחֲזוֹר כְּנִגְדוֹ, וְלֵהוֹלִיף וְלֵהזְהִיר אוֹתוֹ. וְכֵן אָמַר לוֹ: אַל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רַע. לְלַבּוֹ אָמַר דְּוֹד, (בלומד) אַל תֵּט לְפִי דְרַכִּי הָאָדָם (וְכֵן אָמַר לוֹ: לְבִי, אַל תֵּט לְדַבֵּר רַע. שְׁהִרִי דְּכַר) רַע גּוֹרֵם נִגְעַ בְּעוֹלָם, וְהִדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, וְהֵינּוּ נִגְעַ צְרַעַת.

נִגְעַ צְרַעַת, הָא אֲתַעְרוּ חֲבַרְיָא, אֲבַל צְרַעַת כְּתַרְגוּמוֹ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי כְּתַרְגוּמוֹ. סְגִירוֹ, דְּסְגִיר וְלֹא פִתַח, וְכַד סְגִיר הוּא וְלֹא פִתַח, נִגְעַ הוּא דְאַקְרִי. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, דְּלֹא

נִגְעַ צְרַעַת, הַנָּה הַתְּעוּרָרוּ הַחֲבָרִים, אֲבַל צְרַעַת כְּתַרְגוּמוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה כְּתַרְגוּמוֹ? הַסְּגִירָה, שְׁסוּגֵר וְלֹא פּוֹתַח. וְכֵשֶׁהוּא סוּגֵר וְלֹא פּוֹתַח, מִסְתַּפְקִין אֲבָהָן, כָּל שְׁפָן